

**VÄNERSBORGS ÖVERFÖRMYNDARNÄMND
INFORMERAR
ATT VARA GOD MAN ELLER
FÖRVALTARE**

1. Vem behöver ha god man/förvaltare?

Många människor i vårt samhälle klarar av olika anledningar inte av dagliga göromål, som exempelvis att betala räkningar och sköta kontakter med myndigheter, som är naturligt för Dig att klara själv. Om en person har svårigheter med att själv sköta sin ekonomi eller tillvarata sina intressen i övrigt kan detta oftast lösas genom en fullmakt. Om den enskilde på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller motsvarande inte längre kan skriva en fullmakt eller om denne inte har någon att ge ett sådant förtroende kan emellertid godmanskap komma ifråga.

Godmanskapet är en frivillig åtgärd som inte kan anordnas utan den enskildes samtycke. För att en god man skall kunna förordnas krävs därför att den som har behov av god man (huvudmannen), om möjligt, själv ansöker alternativt lämnar sitt skriftliga samtycke. Även allt den gode mannen företar sig inom uppdraget skall ske med huvudmannens samtycke. Huvudmannen själv behåller således sin rättshandlingsförmåga och kan själv vidta åtgärder, likt exempelvis att ta ut pengar från banken samt teckna avtal, utan tillstånd från den gode mannen eller överförmyndarnämnden.

I vissa fall är ett godmanskap inte tillräckligt för att hjälpa en person på ett tillfredsställande sätt. Om den enskilde är ur stånd att vårda sig eller sin egendom kan rätten, om de i lagen angivna förutsättningarna är uppfyllda, förordna en förvaltare. Ett förvaltarskap är en mycket ingripande åtgärd och anordnas endast om det inte är tillräckligt med godmanskap eller en annan mindre ingripande och frivillig åtgärd. Genom förvaltarskapet mister huvudmannen hela eller delar av sin rättshandlingsförmåga varvid förvaltaren ensam bestämmer och inte behöver ha samtycke till åtgärder från huvudmannen.

2. Vem kan bli god man/förvaltare?

Lagen föreskriver att den person som förordnas som god man eller förvaltare skall vara en rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig man eller kvinna som är myndig och inte själv har förvaltare. De personer överförmyndarnämnden söker är alltså lekmän med god moral och ett gott uppförande, personer som besitter allmänna kunskaper om myndigheter och samhället i övrigt samt har viss ekonomisk kompetens. Då inget uppdrag är det andra likt läggs naturligtvis även stor vikt vid personlig lämplighet.

De som har uppdrag som god man eller förvaltare har skiftande bakgrunder och förhållanden till de personer de hjälper. Vissa är professionella ekonomer, jurister, socionomer eller liknade medan andra är nära anhöriga, vänner eller ”bara” någon som vill hjälpa till. Valet av god man styrs av vad den enskilde har önskat, vilka behov som föreligger i det enskilda fallet samt vilka presumtiva gode män överförmyndarnämnden känner till vid det aktuella tillfället.

Innan överförmyndarnämnden föreslår att en viss person förordnas som god man/förvaltare begärs ett utdrag ur Rikspolisstyrelsens belastningsregister och kontroller görs hos Kronofogdemyndigheten och de sociala myndigheterna.

3. Vad gör en god man/förvaltare?

Uppdraget som god man/förvaltare kan omfatta att bevaka rätt, förvalta egendom samt sörja för person. Omfattningen av uppdraget är naturligtvis helt beroende av huvudmannens behov och vilka tillgångar denne disponerar och kan därför variera från fall till fall. En god man/förvaltare är dock en ”intressebevakare”, det vill säga en juridisk representant och samordnare snarare än en praktisk utförare av tjänster för huvudmannen.

3.1 Bevaka rätt

Att bevaka rätt innebär att se till att huvudmannen får den hjälp av samhället han eller hon behöver. Exempel på detta kan vara att bevaka rätt i dödsbo, företräda den enskilde vid uppsägning, försäljning och avyttring av bostad, bevaka rätt i förhandlingar med fordringsägare, ansöka om skuldsanering, bevaka rätt i ärende hos hyresnämnden, ansöka om stöd och service enligt socialtjänstlagen och enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, ansöka om bostadsbidrag samt överklaga beslut och liknande.

3.2 Förvalta egendom

Förvalta egendom avser ekonomin i sin helhet, det vill säga huvudmannens inkomster och utgifter, tillgångar och skulder. Uppdraget innebär således bland annat att ta hand om pension och bidrag, betala räkningar, förvalta kapital, värdehandlingar och fastigheter, placera kapital samt att ordna avbetalningsplaner för skulder med mera. Uppdraget kan också begränsas till att endast avse en viss del av huvudmannens egendom likt en fastighet eller ett arv.

3.3 Sörja för person

Sörja för person innebär att ombesörja så att huvudmannens sociala situation fungerar på ett tillfredsställande sätt, detta genom personlig kontakt med huvudmannen, dennes anhöriga och eventuell vårdpersonal.

Den gode mannen/förvaltaren skall se till att huvudmannen har en bra boendemiljö, god vård och omsorg samt så hög livskvalitet som möjligt. Denne skall uppmärksamma huvudmannens behov av sociala kontakter, fritidsverksamhet, daglig sysselsättning och rekreation samt ta de initiativ som är lämpligast för huvudmannens bästa. Detta kan bland annat innebära att ordna så att huvudmannen får social omvårdnad, kläder, tandvård, glasögon med mera.

Observera dock att detta inte innebär att det är den gode mannen/förvaltaren som skall utföra dessa praktiska tjänster! Denne skall endast se till att de som har detta på sitt ansvar ombesörjer och tillgodoser huvudmannens sociala, fysiska och psykiska behov.

4. Arvode

Den som åtar sig ett uppdrag som god man eller förvaltare har rätt till skäligt arvode och ersättning för kostnader som varit nödvändiga för uppdragets fullgörande.

5. Är Ni intresserad av ett uppdrag som god man/förvaltare?

Behovet av gode män/förvaltare fortsätter att öka och överförmyndarnämnden är ständigt på jakt efter nya ställföreträdare. Känner Du att Du skulle vilja ställa upp och hjälpa någon som behöver Din hjälp eller undrar Du kanske om Du kan ta på Dig att vara god man eller förvaltare? Hör i så fall gärna av Dig till oss på överförmyndarnämnden så berättar vi mer!

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Besöksadress: Sundsgatan 29

462 85 VÄNERSBORG

Telefon: 0521-72 10 00

Fax: 0521-72 24 61

overformyndar@vanersborg.se